

## STOCKHOLM

DN granskar.

# Karolinskas ordförande i bolag som säljer tester på Karolinska-patienter

**Anders Ekblom är Karolinskas styrelseordförande och samtidigt ordförande i ett stort bolag som betalar Karolinska för att läkemedelsbolag ska få göra kliniska tester på Karolinska-patienter, kan DN nu avslöja.**

**Dessutom har han fakturerat sjukhuset från sitt eget konsultbolag. Bisysslor eller intressekonflikter har varken anmälts eller utretts.**  
**– Det här är klart olämpligt, säger Folke Johansson, professor emeritus i statsvetenskap vid Göteborgs universitet.**

● Anders Ekblom valdes 2012 in i Karolinska universitetssjukhusets styrelse. Efter att förra ordföranden förklarats jävig på grund av egna bolagsintressen 2015, utsågs Ekblom till hans efterträdare av landstingsfullmäktige.

Nu kan DN avslöja att samma år som Ekblom blev ordförande för Karolinska, blev han även ordförande för bolaget TFS Trial form support international AB, som har affärer med Karolinska universitetssjukhuset.

Bolaget jobbar enligt årsredovisningen med så kallad "klinisk outsourcing", och fungerar som mäklare mellan läkemedels-, bioteknik- och diagnostikbolag och vårdgivare som kan erbjuda människor för kliniska tester.

Sådana mäklarbolag kallas kontraktsforskningsorganisationer, CRO. TFS rankas som ett av världens 15 största, med en omsättning på 800 miljoner kronor 2016, och en vinst på 70 miljoner kronor.

**TFS genomför** sedan 2003 kliniska studier på både friska människor och patienter på Karolinska universitetssjukhuset. 2009 meddelade bolaget att man förlängt sitt avtal med Karolinska och utökat verksamheten med 850 kvadratmeter och 16 övernattningsbäddar.

"Vi har nu tagit ett steg för att möta vårt strategiska affärsområde att bli den mest betrodda och vetenskapligt värnkommerade enheten i Europa", skrev bolaget, vars slogan är "It's all about trust" ("Allt handlar om tillit", reds. anm.) i ett pressmeddelande.

Anders Ekblom får 300 000 kronor per år för sitt ordförandeskap i TFS. Till DN uppger han att han inte tidigare känt till att TFS bedriver uppdragsforskning på Karolinska.

– Det är inget jag kände till innan era frågor dök upp, säger Ekblom.

Han ser inga problem med sina dubbla roller.

– TFS är ett kliniskt kontraktslabb

som ägs av ett privat företag och jag ser inga bekymmer med det. Faktum är att Karolinska aldrig har diskuterats inom ramen för TFS, och jag har aldrig hört talas om TFS inom ramen för Karolinska.

**Anders Ekblom startade** ihop med sin fru konsultbolaget Nxtscience 2013, som han fakturerat Karolinska 2,3 miljoner kronor igenom, mellan 2014–2016.

Ekblom uppger först att det endast handlat om fakturerade styrelsearvoden. Därefter hör han av sig i ett mejl och berättar att han även fakturerat Karolinska 340 000 kronor som extern konsult, samtidigt som han satt i styrelsen.

– För fullständighetens skull har jag 2014 deltagit i en utredning kring sällsynta sjukdomar, för sjukhuset, och vid detta tillfälle fakturerade jag separat arvode för mitt expertarbete vilket inte hörde ihop med min roll i styrelsen.

Ekblom har en bakgrund som vd i Astra Zeneca och sitter nu i elva bolagsstyrelser, de flesta med verksamhet inom läkemedelsområden och lifescience.

**Anders Ekblom uppger** att han är transparent med vad han gör, bland annat på nätverket LinkedIn. Bisysslor anser han sig inte behöva anmäla.

– Jag är styrelseordförande och det är ett uppdrag. När man pratar bisysslor handlar det om att man har en anställning någonstans och har bisysslor utöver det, så den nomenklaturen är inte adekvat här, säger Ekblom och fortsätter:

– Varje år får vi frågan från landstinget om vi vill sitta kvar i styrelsen, och då gör de sina provningar.

Styrelseuppdraget för Karolinskas styrelse är det mest välbetalda förtroendeuppdraget i hela landstinget. För uppdraget får Anders Ekblom ett arvode från landstinget på 612 600 kronor plus sociala avgifter.

Flera experter DN talar med är kritiska till de dubbla stolarna Anders Ekblom sitter på.

Karolinskas ledning hänvisar frågor om Ekbloms övriga engagemang till Stockholms läns landsting.

Landstingsdirektör Malin Frenning ser ingen risk för intressekonflikter.

– Jag ser ingen sådan risk, eftersom det är Karolinska som köper tjänster från TFS och inte tvärtom. Frågan om kliniska studier på Karolinska behandlas inte heller av Karolinskas styrelse.

**Frågan kanske behandlas i styrelsen på TFS?**

– Det har jag ingen information om.

Enligt Olle Lundin, professor i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet har det ingen betydelse om Karolinska köper tjänster av TFS eller tvärtom.

– Den skillnaden förstår jag inte. Risken finns ju att Karolinska har ett intresse och bolaget ett annat, där bolaget vill tjäna så mycket pengar som möjligt. Han sitter på stolar med absolut motstående intressen som är svåra att hantera, så snart en fråga rör bolaget han representerar. Det här bäddar för jävssituationer, absolut, säger Olle Lundin.

**Universitetssjukhusets** registrator meddelade under en vecka att inga avtal med TFS finns registrerade i upphandlingssystemet, men ledningen uppger nu att en stor mängd avtal finns, även om DN ännu inte fått ut något.

DN har tidigare avslöjat stora brister i hanteringen av konsulter och fakturor från BCG, Boston consulting group, på Karolinska, vilket lett till en rad konsekvenser, bland annat nya rutiner och att sjukhusets produktionsdirektör och upphandlingschef slutat, båda efter konstaterat jäv.

När landstingsfullmäktige valde Anders Ekblom till styrelseordfö-

## Fakta. TFS mäklar patienter åt bolag

**Bolaget TFS Trial form support international AB** är en så kallad kontraktsforskningsorganisation, CRO och omsatte 800 miljoner kronor 2016.

**Bolaget fungerar som mäklare** av patienter, åt läkemedels- och bioteknikbolag som vill forska på en ny substans eller en ny behandling.

**TFS får betalt av bolagen** för att hitta patienter, och TFS betalar sedan vårdgivare och sjukhus som Karolinska för att få forska på patienter.

rande för Karolinska universitetssjukhuset 2014 hade han redan suttit i styrelsen i två år.

Anders Ekblom fick hastigt hoppa in i rollen efter att hans företrädare Per Båtelson fick avgå efter bara ett år på grund av jäv, bland annat på grund av att han var ordförande och delägare i bolaget Institute for valuebased reimbursement, Ivbar, som arbetar med värdebaserad vård, och för sitt engagemang i sonens bolag Healthwing. Det fördes diskussioner om att bolaget skulle få utföra hjärtoperationer på Karolinska.

**Från våren 2016** har landstinget en ny rutin om att nominerade till styrelser och bolag måste deklarerar jäv, intressekonflikter och bisysslor. I samband med nomineringen till alla styrelser och bolag sker en lämplighetsprövning, som reder ut eventuella intressekonflikter och engagemang i bolag och organisationer, uppger landstinget.

Men någon dokumentation från 2012 när Anders Ekblom valdes in finns inte.

– Det som gjorts i samband med tillsättningen, som var före min tid, finns inte dokumenterat. Men det är tydligt enligt kommunallagen att det är upp till varje ledamot att deklarerar jäv. Så vitt jag vet är inga jäv anmälda i Karolinskas styrelse, säger landstingsdirektör Malin Frenning.

**Om det är viktigt att följa kommunallagen och redovisa intressekonflikter och jäv är det då inte konstligt att det inte finns någon dokumentation om den här styrelseordföranden som sitter i så många bolagsstyrelser?**

– Jag tycker att det är olyckligt att det inte finns sedan tidigare. Nu är det en del av mitt uppdrag att arbeta med ordning och reda och tydlig styrning. Men vi har ju känt till Anders engagemang i andra bolag. Det ligger ju fullt synligt på LinkedIn, säger Malin Frenning.

**Har du förtroende för Anders Ekblom?**

– Ja, annars skulle han inte sitta där han sitter.

**Lisa Röstlund**

lisa.rostlund@dn.se  
**Anna Gustafsson**  
 anna.gustafsson@dn.se

## Skribenter /Anna Gustafsson och Lisa Röstlund

Läs mer av DN:s reportrar på dn.se. Just nu finns 701 artiklar på Anna Gustafssons skribentsida och 124 på Lisa Röstlunds.



Följ skribenten

dn.se/skribent/  
 anna-gustafsson  
 dn.se/skribent/  
 lisa-rostlund